

Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet

VÄSTRA GÖTALAND

Rekommendationer och Stöd

Reviderad upplaga; maj 2007

Försäkringskassan

Arbetsförmedlingen

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

www.samverkanvg.se

Innehållsförteckning

FÖRORD	3		
1. FINANSIELL SAMORDNING	4	8. STYRNING	23
Finansiellt samordnad rehabilitering	4	Förbundsordning och styrelse	23
Viljeinriktning i Västra Götaland	5	Verksamhetsplanering	24
		Styrformer bör värderas	24
2. VIKTIGA BEGREPP	6	9. PERSONAL	25
Rehabilitering och ohälsa	6	Anställningsformer	25
Aktuella aktörer	7	Samordningsförbundets egen personal	26
Samordning i Västra Götaland	7	Gemensam kompetensutveckling	26
3. MÅLGRUPPER	8	Lönefrågor	27
Målgruppens omfattning	8	Försäkringar, arbetsmiljö- och rehabiliteringsansvar	27
Målgrupper för samordnade rehabiliteringsinsatser	8	Facklig samverkan	27
4. MÖJLIGA INSATSER	11	10. UTVÄRDERING	28
Många olika lösningar	11	Utvärdering för individ, samhälle och organisation	28
Individuella insatser lyfts fram	12	SUS; System för uppföljning av samverkan	29
Generella insatser också möjliga	12	Lokal utvärdering	30
5. FÖREBYGGANDE ARBETE	13	Gemensam utvärderingskompetens i Västra Götaland	30
Vad menar vi med förebyggande arbete?	13	11. ANSVAR OCH UTTRÄDE	31
Prioritering inom det förebyggande arbetet	13	Att utkräva ansvar	31
Organisatoriskt samarbete också förebyggande	14	Twister och upplösning	32
6. EKONOMISKA FRÅGOR	15	Ansaret bör vara tydligt	32
Tillgängliga resurser	15		
Det finansiella flödet	16	BILAGOR	
Budget, uppföljning, redovisning och revision	16	Gemensam avsiktsförklaring	33
Över- och underskott	17	Framgångsfaktorer för samverkan	34
Finansiering i Västra Götaland	18	Exempel till förbundsordning	35
7. VERKSAMHET	19	Aktuell lagtext	38
Ordinarie verksamhet eller projekt	19		
Samordningsförbundets styrelse	19		
Beredning	20		
Upphandling enl LOU	21		
Det lokala befintliga samarbetet utgör grunden	22		

Förord

I detta dokument har de fyra huvudmännen Västra Götalandsregionen, Västra Götalands läns försäkringskassa, Arbetsförmedlingen i Västra Götaland och kommunerna genom de fyra kommunförbunden Fyrbodal, Sjuhärad, Göteborgsregionen och Skaraborg tagit fram rekommendationer för lokala områden för att underlätta arbetet med finansiell samordning. Viktiga utgångspunkter för arbetet är att beskriva vilka förutsättningar som gäller vid införandet av finansiell samordning. Dokumentet ska ses som en viljeinriktning och stöd. Den lokala nivåns förutsättningar måste vara utgångspunkten för den finansiella samordningen. De frågor som är av gemensamt intresse lyfts. Huvudmännen hade utsett en politisk styrgrupp med förtroendevalda från Försäkringskassan, Kommunförbunden och Västra Götalandsregionen samt med tjänstemannarepresentation från Länsarbetsnämnden för att arbeta med de frågor som initieras av lagen om finansiell samordning. Gruppen arbetade fram till och med 2006. Regionala ledningsgruppen är från 2007 forum för samordning. Mer information finns på www.samverkanvg.se

Innehållet i Rekommendationer och stöd vilar på förarbeten och lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, genomförda utvärderingar från tidigare och pågående försöksverksamheter samt på huvudmännens bedömningar och värderingar. Synpunkter har inhämtats från sakkunniga inom de fyra organisationerna, socialdepartementet m fl.

Föreliggande dokument utgör den tredje utgåvan av Rekommendationer & Stöd. Erfarenheter från de första samordningsförbunden i Västra Götaland och huvudmännens fortsatta överväganden ligger till grund för en rad revideringar.

Sveriges kommuner och landsting har utarbetat en handbok som stöd för de som nyligen startat samordningsförbund eller är på gång att starta.

I den följande texten markeras särskilt viktig information inom linjerad ruta. Huvudmännens rekommendationer redovisas inom skuggad ruta.

Kapitel 1

Finansiell samordning

Genom finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet öppnas möjligheten till samordnade rehabiliteringsinsatser både politiskt, verksamhetsmässigt och finansiellt. När fyra parter bildar ett samordningsförbund, som är en egen juridisk person, kan beslut fattas om gemensamma insatser inom ett geografiskt område omfattande en eller flera kommuner eller kommundelar inom ett län.

Finansiellt samordnad rehabilitering

En permanent lagstiftning med finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet gäller from 1 januari 2004 (ändrad lydelse fr o m januari 2005). Motivet till att införa denna lagstiftning är att ge lokala aktörer¹ bättre möjligheter att prioritera² gemensamma insatser. Syftet är att hindra att människor hamnar i en gråzon och en rundgång mellan olika aktörer. Målgruppen är personer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser. Ett primärt syfte med finansiell samordning är att enskilda personer uppnår förmåga till eget förvärvsarbete. Det innebär inte att varje insats måste leda till förvärvsarbete, men detta är ett slutmål.

Den nya lagstiftningen omfattar fyra parter; försäkringskassa, arbetsförmedling, kommun och region/landsting. Den finansiella samordningen ska bedrivas genom ett fristående samordningsförbund där parterna är representerade. Förbundet ska besluta om mål och inriktning samt finansiering för sitt ansvarsområde. Samordningsförbundet är en ny form av offentlig-rättslig juridisk person som har egen rättskapacitet.

Vid genomförandet av finansiell samordning väcks många frågor kring arbetsgivar- och personalansvar, budget, politik, juridik, utvärdering mm. Mot denna bakgrund har ett gemensamt arbete startat i Västra Götaland för att stödja lokala områden som är intresserade av att införa finansiell samordning. Detta dokument har ambitionen att ge rekommendationer och stöd inför lokala ställningstaganden.

Erfarenheterna från SOCSAM-försöken³ och samverkan enligt prop 1996/97:63 (FRISAM)⁴ har tjänat som underlag för lagstiftningen. Förutsättningarna lokalt är mycket olika beroende på befolknings-, kommun- och näringslivsstruktur m.m. De organisatoriska förutsättningarna att utveckla samarbetet skiljer sig också.⁵

Den finansiella samordningen syftar till att underlätta en effektiv resursanvändning. De samordnade resurserna ska användas för samordnade bedömningar och insatser i syfte att återställa eller öka den enskildes funktions- och arbetsförmåga. Ett fristående samordningsförbund ska inrättas. Målgruppen är personer i behov av stöd från flera olika aktörer.

Viljeinriktning i Västra Götaland

De fyra huvudmännen i Västra Götaland har gemensamt uttalat att de genom finansiell samordning vill söka nya gemensamma vägar att stärka dem som på grund av ohälsa varit utan arbete en längre tid. Parterna är överens om värdet av gemensamma förebyggande insatser. De framför också att finansiell samordning ska ses som ett viktigt steg mot en hållbar välfärd för den enskilde invånaren och samhället. Initiativet till samordning bör komma från det lokala området. Huvudmännens syfte med samverkan framgår av särskilt dokument.

De fyra huvudmännen i Västra Götaland vill söka nya vägar i syfte att utveckla välfärden för individ och samhälle. De vill stödja den lokala utvecklingen.

I propositionen bedöms att ca fem procent av befolkningen behöver samordnade rehabiliteringsinsatser, det vill säga stöd från minst två av de fyra samverkande parterna. De olika aktörernas insatser är beroende av varandra och förutsätter samordning av resurser för individen. Effektiv rehabilitering utgår från en helhetssyn. De mål för samverkan som riksdagen fastställt from den 1 januari 1998 samt de regionala mål som antagits av den regionala ledningsgruppen för samverkan i Västra Götaland, utgör en bas i det fortsatta arbetet.

Parterna är överens om att den finansiella samordningen måste anpassas till lokala förutsättningar.

De lokala behoven och kunskaperna ska styra samordningens inriktning och omfattning.

¹ Prop. 2002/2003:132, 2003/04: SfU4, SFS 2003:1210

² SFS 2004:793

³ Se prop. 1993/94:203, SFS 1994:566, Riksförsäkringsverket och Socialstyrelsen (2001) SOCSAM. Försök med politisk och finansiell samordning. En slutrapport.

⁴ Se prop. 1996/97:63 resp 2002/03:2, Socialstyrelsen (2001). Samverkan för särskilt utsatta + utvärdering av frivillig samverkan.

⁵ Utvärderingarna av FRISAM och SOCSAM visar dessutom att de lokala områdena har olika strategier för befintligt samarbete.

Kapitel 2

Viktiga begrepp

I tolkningar och prioriteringar utifrån lagstiftningen är det angeläget att definiera ett antal begrepp. Dessa kommer dessutom ha betydelse vid lokala utvärderingar. Utan tydlig begreppsdefinition finns inga tydliga utvärderingskriterier.

Rehabilitering och ohälsa

Rehabilitering är ingen entydig verksamhet utan bedrivs inom ramen för flera områden. De aktörer som nämns är arbetsgivaren, företagshälsovården, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvården, socialtjänsten och arbetsmiljöverket.

Både sociala, arbetsmässiga och sjukdomsrelaterade behov

Rehabilitering är ett samlingsbegrepp för alla åtgärder av medicinsk, psykologisk, social och arbetslivsinriktad art som ska hjälpa individer att återvinna sin funktions- och arbetsförmåga och kunna leva ett normalt liv.¹

I lagstiftningen om finansiell samordning betonas att syftet ska vara att återställa eller öka den enskildes funktions- och arbetsförmåga. Begreppet arbetsförmåga har en central betydelse i socialförsäkringssystemet. Begränsad arbetsförmåga beror ofta på en blandning av medicinska, psykologiska, sociala och arbetsmarknadsrelaterade faktorer, vilket tydligt pekar på behovet av samordnade insatser. Gränserna mellan att vara arbetsför och att vara anställningsbar är flytande samt står i relation till individuella egenskaper och arbetets karaktär. Att en person blir arbetsför innebär för den skull inte att vederbörande erhåller ett arbete eller kan gå tillbaka till sitt gamla arbete. För det krävs att det finns lämpligt arbete och att personen är anställningsbar, dvs. har tillräcklig kompetens i förhållande till en viss arbetsuppgift.

Det finns ingen entydig definition av ohälsa. En människas hälsotillstånd är i varje situation en subjektiv upplevelse som enbart till begränsad del kan mätas objektivt. WHO definierar hälsa som ett tillstånd av fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och ej endast frånvaro av sjukdom eller svaghet. Det innebär att grupper i behov av rehabiliteringsinsatser i vid mening och från flera myndigheter utgör målgruppen för finansiell samordning.

¹ Prop. 1993/94:218, Statskontoret 1997:27, Socialstyrelsen 2002.

Aktuella aktörer

Den finansiella samordningen berör fyra myndigheter. Inom dessa finns många olika aktörer som deltar i samarbetet kring en enskild individ. Därutöver kan det finnas andra aktörer som också deltar i rehabiliteringen kring en individ. Dessa kan vara arbetsgivaren, företagshälsovården, vuxenutbildningen och andra privata och offentliga aktörer.

Myndigheterna som ingår i den finansiella samordningen har olika samhällsuppdrag, mål och prioriteringar:

Försäkringskassan ansvarar för att samordna rehabiliteringsverksamheten. Den ska verka för att de rehabiliteringsinsatser som den försäkrade behöver fogas samman. Försäkringskassan ska se till att det görs en rehabiliteringsutredning och upprätta en rehabiliteringsplan. Den ska samverka med andra aktörer. Detta kan ske både runt individen och kring policy, metoder mm. Målet är att den försäkrade ska återfå sin arbetsförmåga.

Hälso- och sjukvården ansvarar för medicinsk rehabilitering som innefattar vård, behandling, habilitering och rehabilitering. Målet är att individen ska uppnå bästa möjliga funktionsförmåga samt fysiskt och psykiskt välbefinnande.

Socialtjänsten ansvarar för den sociala rehabiliteringen. Med social rehabilitering avses råd, stöd, service och behandling. Målet är att stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Arbetsförmedlingen ansvarar för att den arbetssökande får arbete och att arbetsgivarna får arbetskraft. Arbetsförmedlingen ska också vid behov öka de arbetslösas kompetens samt stödja dem som har det svårast att få arbete.

Samordning i Västra Götaland

Vid finansiell samordning möts myndigheter i en permanent samverkansform. Avsikten är att ge möjligheter till och finna former för ett gemensamt åtagande. Myndigheternas ansvar för individen ligger fast samtidigt som det nya samordningsförbundet ska göra prioriteringar inom det samlade ansvarsområdet. Detta kräver ett långsiktigt och målmedvetet arbete. Det befintliga samarbetet som redan finns måste värnas. Finansiell samordning innebär att ytterligare ett steg tas i riktning mot bättre samordnade insatser för de enskilda individerna.

Inom ramen för en gemensam finansiering ges goda förutsättningar att bättre samordna olika insatser.

Kapitel 3

Målgrupper

Målgruppen är personer i förvärvsaktiv ålder med behov av insatser från flera rehabiliteringsaktörer. Målgrupperna ska preciseras lokalt.

Målgruppens omfattning

Sammantaget är det mycket svårt att ange omfattningen av pågående samarbete för olika grupper. Det förs inte heller någon samlad statistik. Verksamheterna beskriver behovsgrupperna olika. Samma individer redovisas på skilda sätt av olika verksamheter, t ex efter behov av stöd, efter organisationernas ansvar, i förhållande till verksamheternas mål eller efter diagnosgrupper.

Ett omfattande samarbete pågår kring grupper som behöver ett samlat stöd. Finansiell samordning ersätter inte detta arbete utan kan istället stödja och fördjupa befintligt samarbete. Målgruppen för den finansiella samordningen är dock begränsad i lagstiftningen. En stor del av det befintliga samarbetet ryms inte inom ramen för finansiell samordning utan får även fortsättningsvis ske inom verksamheternas traditionella samverkansformer.

Enligt propositionen bedöms målgruppens storlek uppgå till i storleksordning fem procent av den förvärvsaktiva befolkningen i Sverige. Denna beräkning bygger på antalet personer med ett långvarigt behov av offentlig försörjning (över 12 månader) såsom sjukpenning, arbetslöshetsersättning eller socialbidrag.

Målgrupper för samordnade rehabiliteringsinsatser

Propositionen anger de yttre begränsningarna som de lokala aktörerna kan agera inom.

- ☐ Målgruppen identifieras lokalt och ges möjlighet till tidigt stöd, inkluderande förebyggande åtgärder.
- ☐ Målgruppen utgörs av personer i förvärvsaktiv ålder (vanligen 20 – 64 år).
- ☐ Arbetslinjen är mycket tydlig och innebörden av begreppet arbetsförmåga är viktig för synen på rehabilitering.
- ☐ Individerna i behov av samordnad rehabilitering kan både ha fysiska, psykiska, sociala och arbetsmässiga behov.

I FRISAM – utvärderingen konstaterades att samverkan främst sker kring personer med psykiska besvär, personer med smärtproblematik samt personer med kroniska besvär. De finns många exempel där sociala och arbetsmässiga behov medfört psykiska eller fysiska besvär. Om aktörerna hade samarbetat i ett tidigare skede skulle detta kanske ha kunnat motverkas.

Personernas egen kraft och motivation är en viktig utgångspunkt. I många olika studier framkommer att personer som är aktiva, har en positiv syn på sin hälsa och ett stödjande nätverk klarar sig bättre utan samarbete än andra. Vid komplex och långvarig problematik bör dock alltid samarbete ske.

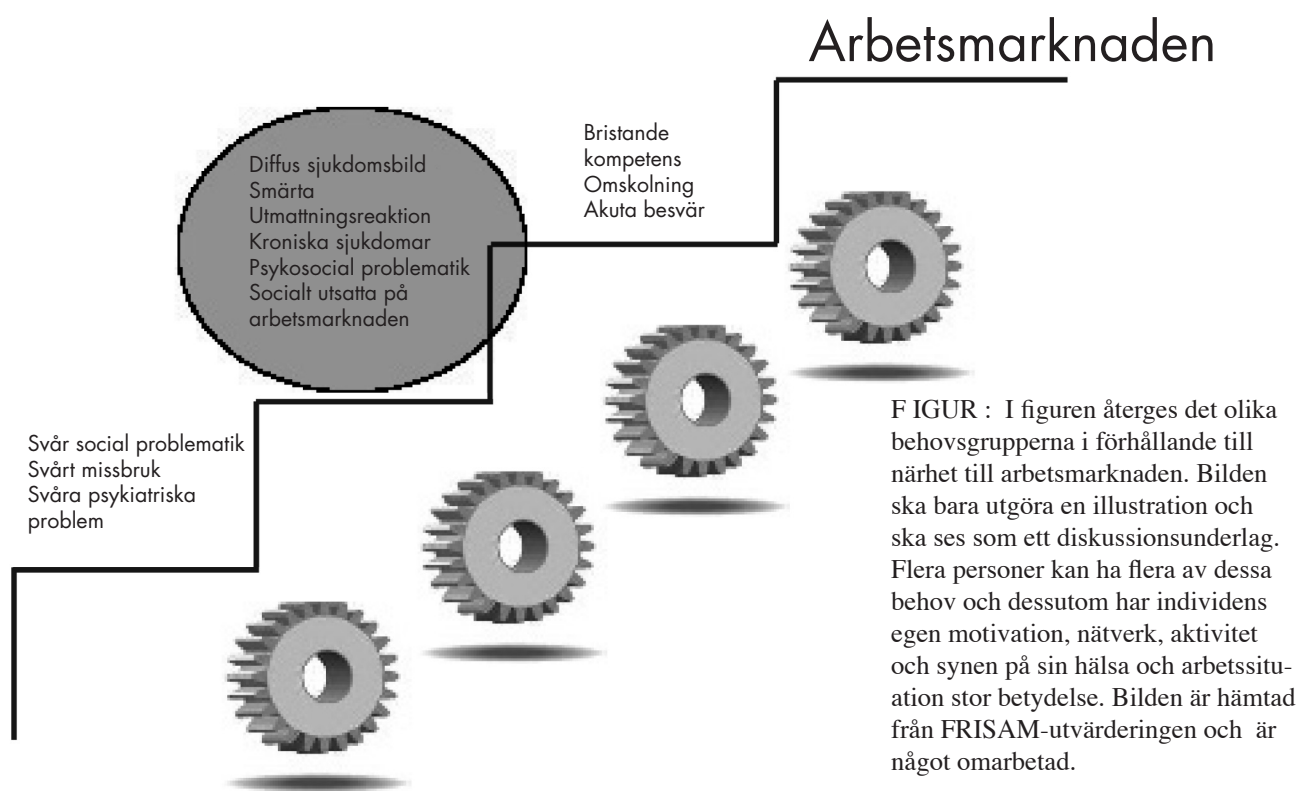
Målgruppen för finansiell samordning utgörs av de människor som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från flera av de samverkande parterna. Målet är att den enskilde skall uppnå eller förbättra sin funktions- och arbetsförmåga.

I lagstiftningen framförs att det är angeläget definiera målgruppen för den finansiella samordningen. Behoven skiftar över tid och olika rehabiliteringsaktörer gör olika prioriteringar av behov.

o Ett första steg kan vara att diskutera behov, genomföra kartläggningar samt därefter göra gemensamma prioriteringar.

o Insatserna koncentreras till de grupper som har ett tydligt behov av samordnade insatser och som har nära till arbetsmarknaden.

Målgruppen kan illustreras med stöd av en diskussion om närhet till arbetsmarknaden.

Finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser i Västra Götaland

De behovsgrupper som i första hand bör bli aktuella för finansiell samordning finns inringade i figur ovan. Ett första steg bör vara att lokalt genomföra kartläggningar för att identifiera viktiga grupper för finansiell samordning. Kartläggningarna ska också beakta skillnaderna i hälsa och behov av insatser för kvinnor respektive män.

De personer som i ett första steg bör prioriteras vid finansiell samordning är personer med behov av insatser från flera olika rehabiliteringsaktörer och som har nära till arbetsmarknaden. Genus- och mångfaldsperspektiv ska beaktas vid kartläggningar och planering av insatser.

Kapitel 4

Möjliga insatser

Inom ramen för finansiell samordning kan många typer av insatser erbjudas i syfte att stärka den enskildes förvärvsförmåga. Samordningsförbundet får däremot inte bedriva myndighetsutövning genom att besluta om insatser till enskild person. Förbundet kan dock prioritera mellan olika behovsgrupper. För att kunna genomföra prioriteringar krävs stor kunskap om de lokala behoven. Gemensamma kartläggningar av behov samt redan pågående samarbete utgör en viktig utgångspunkt.

Många olika lösningar

Vilka åtgärder är det möjligt att finansiera inom ramen för finansiell samordning? Även här är lagstiftaren öppen för många olika lösningar.

De åtgärder som enligt propositionen får finansieras genom den finansiella samordningen ska ligga inom de samverkande parternas samlade ansvarsområde. De ska syfta till att återställa eller öka den enskildes funktions- och arbetsförmåga.

- ☐ Finansiell samordning ska ses som en möjlighet till kompletterande insatser utöver de ordinarie uppgifter som myndigheterna/parterna ansvarar för.
- ☐ Samarbete runt individen kan beröra två eller flera parter. Det innebär alltså inte att alla fyra samverkande parter alltid måste vara berörda.
- ☐ Villkoret för att få insatser inom ramen för finansiell samordning är att individen har ett klart behov av samordnade insatser från flera rehabiliteringsaktörer. Principerna om lika behandling av människor ska upprätthållas inom ramen för finansiell samordning.

De åtgärder som kan ske inom ramen för finansiell samordning utgörs av gemensamma bedömningar, gemensam individuell handlingsplan, individuella insatser i form av undersökning/behandling, medicinsk rehabilitering, arbetsrehabilitering, arbetsträning, samtalsstöd, institutionsvård, utbildning, arbetsmarknadsprogram, praktik samt gemensam utvärdering. Denna typ av insatser ska ses som förstärkningar till de insatser som individen redan är berättigad till.

Resurserna får användas till utvecklingsarbete, kompetensutveckling, samordnade verksamheter och förstärkning av personal inom olika verksamheter. Exempelvis kan gemensamma kartläggningar, analyser och utvärderingar finansieras inom ramen för den finansiella samordningen.

Samordningsförbundet får inte i egen regi fatta beslut om insatser för enskild person. Förbundets medel får inte heller användas till att täcka kostnader för försörjningsstöd.

Individuella insatser lyfts fram

Samordningsförbundets roll är att stödja aktiviteter i syfte att hitta ett individuellt förhållnings-sätt. Det är också angeläget att identifiera riskgrupper. Även här har samordningsförbundet en viktig roll att stödja gemensamma kartläggningar.

För att stärka den enskildes förmåga är det angeläget med individuellt anpassade lösningar. Därför betonas den individuella handlingsplanen i propositionen. Om åtgärderna ska få effekt måste de givetvis vara meningsfulla för individen och denne måste vara delaktig.

Generella insatser

I förarbetena beskriver lagstiftaren samordningsförbundens generella uppgift att stimulera och underlätta samarbete mellan parterna. Möjligheten finns att bilda ett förbund på länsnivå eller länsdelsnivå med uppgift att bistå andra samordningsförbund och att på övergripande nivå underlätta och stimulera samverkan mellan parterna.

Det är angeläget att gemensamma kartläggningar sker för att identifiera behov av åtgärder. Ambitionen måste sedan vara att så långt som möjligt skapa individuella lösningar utifrån en individuell handlingsplan. Det är också väsentligt att den största delen av insatserna kommer individerna till del. Delar av resurserna kan användas för utveckling och erfarenhetsåterföring.

Kapitel 5

Förebyggande arbete

Riksdagens beslut i december 2003 innebar, på förslag av socialförsäkringsutskottet, att även förebyggande arbete ska kunna ingå i samordningsförbundets ansvar.

Vad menar vi med förebyggande arbete?

Uppdraget att arbeta förebyggande finns beskrivet i socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen samt i regleringsbrev för Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket och Arbetsförmedlingen. Det förebyggande arbetet kan sällan mätas och därför prioriteras det ofta bort. I både SOCSAM- och FRISAM- utvärderingarna påvisas att ju mer samarbete som sker desto mer framkommer behovet av förebyggande arbete. Ibland är folkhälsoarbetet nära integrerat med samarbete. Riksdagens beslut om finansiell samordning innebär att även förebyggande arbete ska kunna ingå i samordningsförbundets ansvar.

Varken i propositionen eller riksdagens beslut finns definierat vad som omfattas av förebyggande arbete. Detta innebär att det förebyggande arbetet får utvecklas utifrån lokala förutsättningar.

Enligt tidigare studier och utvärderingar kan det förebyggande arbetet indelas i :

1. Förebyggande insatser för individen – t.ex. samtalsstöd, sjukgymnastik, motion, individuell handledning mm. Syftet är att tidigt identifiera och stödja individerna.¹
2. Förebyggande insatser för olika definierade riskgrupper - t.ex. olika riktade insatser för grupper som identifierats via kartläggningar såsom personer med smärtproblematik, personer med psykosocial problematik, ensamstående föräldrar, arbetslösa med sociala behov mm
3. Allmänt förebyggande arbete – t.ex. generella insatser till befolkning, generella insatser i vissa bostadsområden, generella insatser i skolan, förebyggande på arbetsplatser, folkhälsoarbete mm

Prioritering inom det förebyggande arbetet

Det är angeläget med individuellt förebyggande insatser. Öppenvården fyller här en viktig funktion. Det är väsentligt att prioritera kartläggningar av olika riskgrupper. Utifrån kartläggningarna kan förebyggande insatser planeras. Det finns mycket goda erfarenheter från

¹ För utförlig genomgång hänvisas till FRISAM och SOCSAM-utvärderingarna.

hälsorådgivning, självhjälpgrupper, samtalsgrupper mm som måste tas tillvara. Det är tveksamt om allmänt förebyggande arbete (punkt 3 ovan) ingår i samordningsförbundets ansvar. Organisatoriskt utvecklingsarbete måste finnas med inom ramen för den finansiella samordningen.

Organisatoriskt samarbete också förebyggande

Det framgår både av FRISAM- och SOCSAM- utvärderingarna att organisatoriska samverkansaktiviteter blir avgörande för hur samarbetet i ett individperspektiv utvecklas. Här nämns utveckling och implementering av metoder, utbildning och informationsinsatser, kartläggning och analys av behov samt uppföljning och utvärdering.

I propositionen framgår tydligt att resurserna inom ramen för den finansiella samordningen också kan användas till aktiviteter som syftar till att stödja personalens samarbete.

Dessa aktiviteter skulle också kunna beskrivas som förebyggande. De är långsiktiga och kommer kanske inte individen till del direkt men indirekt.

Ett aktivt förebyggande arbete för målgruppen behövs för att gruppen inte ska öka. Individuellt förebyggande insatser måste komma in så tidigt som möjligt. Förebyggande insatser för identifierade riskgrupper ingår i finansiell samordning.

Kapitel 6

Ekonomiska frågor

Försäkringskassan får disponera medel för sjukpenning till finansiell samordning. Detta utgör statens andel och ska därmed finansiera Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens deltagande. Regionen ska bidra med en fjärdedel och den eller de kommuner (kommundel) som deltar med en fjärdedel. Därigenom bidrar de fyra parterna med lika delar.

Samverkansparterna ska i förbundsordningen ange de principer som ska gälla för de ekonomiska transaktionerna. Omfattning och innehåll i budget och bokslut ska regleras i förbundsordningen. Lagen om kommunal redovisning och kommunallagens regler om revision gäller för förbundet.

Tillgängliga resurser

Lagstiftningen innebär att de resurser som ska användas för att finansiera samordnade insatser för den aktuella målgruppen samlas i ett samordningsförbund. Detta innebär dock inte att alla fyra parter måste delta i varje åtgärd. Parterna finansierar därmed inte bara de insatser som kan hänföras till dennes ansvarsområde.

För den finansiella samordningens första två år 2004 och 2005 har taket för de gemensamma resurserna för statens del utgjort cirka 5 procent av de budgeterade kostnaderna för sjukpenning. Tillgängliga resurser har fördelats till Försäkringskassan länsvis. Den procentuella andelen finns inte reglerad i lagen. Detta innebär att statens resurser för finansiell samordning både kan öka och minska.

Storleken på Försäkringskassans tillgängliga resurser för finansiell samordning beror också på hur stor del av samverkansmedlen som används till annan samverkan inom rehabiliteringsområdet. Budgetpropositionen 2007 prioriterar FINSAM och pilotsamverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen högre än övrig samverkan.

De resurser som tillskapas lokalt erhålls genom att likvida medel överförs till samordningsförbundet.

De resurser som ställs till förfogande ska täcka kostnader för åtgärder för målgruppen. Enligt lagstiftningen ska det framgå tydligt vad varje part bidrar med och vad det gemensamma ansvaret är. Användningen av medlen inom samordningsförbundet utgår från behovet av samordnade insatser och inte från parternas finansieringsandelar.

I propositionen betonar regeringen kommunallagens grundläggande principer som även gäller vid finansiell samordning. Det innebär t ex ett en kommunal åtgärd ska vara av intresse för kommunmedlemmarna.

Regeringen betonar dessutom att samordning måste leda till besparingar i utgifter för sjukpenningen så att denna täcker kostnader för statens deltagande i den finansiella samordningen. En situation som innebär att ytterligare medel måste tillskjutas anslaget för sjukpenning måste undvikas.

Det finansiella flödet

Det finansiella flödet kan byggas upp på olika sätt. Ursprungsidén med finansiell samordning har varit att skapa ett gemensamt konto till vilket huvudmännen betalar in sin resursandel. Huvudmännen betalar in sin andel till samordningsförbundets konto varje månad.

För de uppdrag som förbundsmedlemmarna utför åt samordningsförbundet gäller självkostnadsprincipen.

Lagstiftningen lämnar öppet för val av finansiellt flöde. Det ska emellertid alltid finnas likvida medel för att täcka kostnader för personal, arvoden, administration och annat oförutsett. Vad parterna kommer överens om ska anges i förbundsordningen.

Budget, uppföljning, redovisning och revision

Samordningsförbundet ska upprätta budget och årsredovisning för såväl den egna administrationen som åtgärder inom den finansiella samordningen. Förbundet ska årligen till medlemmarna i samband med bokslutet redovisa verksamhetens utfall. Förbundsstyrelsen skall varje år upprätta en plan för förbundets verksamhet och ekonomi samt lämna rapporter om utfall och prognos enligt gemensamt framtagna rutiner. Årsbudgeten skall också åtföljas av mål för verksamheten. Omfattning och innehåll i budget och bokslut ska regleras i förbundsordningen. Samordningsförbundet är frikallat från skattskyldighet för inkomst och förmögenhet. Överskott i förbundet behöver inte beskattas.

Samordningsförbundet ska vid sin redovisning tillämpa lagen om kommunal redovisning. (§ 24). Från 2008 har regeringen aviserat förenklade regler för revision.

Samordningsförbundet ska föra räkenskaper över sina medel. Den löpande bokföringen kan uppdras åt någon av huvudmännen. Om regionen alternativt kommunen får detta uppdrag används dess kontoplan för kostnadsslagen och samordningsförbundets egen kontoplan för att redovisa ansvar och ändamål.

Ett samordningsförbunds räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning ska granskas av en revisor från varje medlem i förbundet. Riksrevisionen ska för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan utse en gemensam revisor. Samordningsförbundet ska granskas

så att räkenskaperna är rättvisande och att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Den ska alltså drivas ändamålsenligt utifrån syftet med finansiell samordning. Kommunalagens regler om revision 9 kap 4 - 17 §§ gäller för revision av samordningsförbund. Fullmäktiges möjlighet att meddela föreskrifter om revisionen i 18 § tillämpas dock enbart för de revisorer som är utsedda av kommun och landsting. För att åstadkomma en effektiv revision bör arbetet samordnas och initieras av den revisor som kommunen/-erna utser.

Varje huvudman har ett kvalitetsansvar för den verksamhet de utför som finansieras av samordningsförbundet. En huvudman ska inte kunna undgå ansvar för verksamhet genom att hänvisa till samordningsförbundet. Huvudmannen har dessutom alltid ett sistahandsansvar för den enskilde.

Revisionsberättelse ska lämnas till förbundsstyrelsen och förbundsmedlemmarna. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva frågan om ansvarsfrihet för samordningsförbundet och om skadeståndstalan ska väckas.

Kostnaden för den granskning av samordningsförbundet som Riksrevisionen utför ska, enligt propositionen, täckas av Försäkringskassan. Av detta följer att kommunen/-erna respektive regionen täcker kostnaderna för arvoden och ersättningar för de egna revisorerna. Kostnaderna för revision av samordningsförbundets räkenskaper, årsredovisning samt styrelsens förvaltning fördelas i övrigt enligt finansieringsprinciperna för samordningsförbund.

Vid flera fastlagda tidpunkter under innevarande budgetår ska särskild rapportering sändas till förbundsmedlemmarna avseende ekonomiskt utfall, helårsprognos samt verksamhetsuppföljning. För att underlätta jämförelser mellan samordningsförbunden i Västra Götaland ska gemensam mall användas. Motsvarande ska även sändas in vid årsbokslut. För att leva upp till kravet på kommunal redovisning ska antingen regionen eller kommun åta sig den löpande bokföringen.

Det är angeläget att ett erfarenhetsutbyte sker mellan olika områden med finansiell samordning. Erfarenheter från områden med finansiell samordning bör också tillvaratas. Ett nätverk för ekonomifrågor, personalfrågor, information och en regional utvärderingsgrupp finns därför som ger stöd och utgör en resurs till de lokala områdena.

Över- och underskott

Samordningsförbundet kan, enligt propositionstexten, behålla överskott mellan åren. Verksamhetens karaktär och en effektiv budgetkontroll medför att underskott i princip inte ska kunna uppstå. Skulle ett underskott ändå prognostiseras så är det förbundsstyrelsens uppgift att vidta de åtgärder som krävs för att reglera obalansen. Medelstillelningen till samordningsförbundet är ett tak som inte får överskridas. Likaså innebär ett överskott att förbundet inte genomfört det uppdrag som förbundsmedlemmarna avsett.

Om ett samordningsförbund saknar tillgångar för att betala skulder ska medlemmarna skjuta till medel efter andel i den finansiella ramen. I förbundsordningen ska anges medlemmarnas andelar i tillgångar och skulder. Om underskottet innebär att Försäkringskassan förbrukat hela den disponibla andelen av sjukpenningsanslaget ska detta anmälas till Försäkringskassan och

Arbetsförmedlingens huvudkontor som får underställa regeringen frågan.

Erfarenheter visar att de medel som anslås det första verksamhetsåret inte alltid förbrukas fullt ut. Det ankommer på parterna att i samråd inför beslut om kommande års budget beakta ett samordningsförbunds eventuella överskott.

Finansiering i Västra Götaland

Inför beslut om att införa finansiell samordning i ett lokalt område i Västra Götaland behövs ett samrådsförfarande och gemensamt underlag för beslut. I detta ska framgå varje parts andel av samordningsförbundets budget samt hur denna del ska finansieras.

Finansieringen av samordningsförbundet sker genom att likvida medel överförs till samordningsförbundet.

Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ramar även om detta medför att de i budgeten angivna målen inte helt kan uppnås.

Formen för samråd mellan förbundsmedlemmarna om ekonomi och finansiering ska vara reglerad i förbundsordningen.

För att möjliggöra jämförelser inom länet av samordningsförbundens ekonomiska aktiviteter och för att underlätta utvärdering av verksamheterna bör samordningsförbund följa Västra Götalandsregionens ekonomiska rutiner.

Kapitel 7

Verksamhet

Samordningsförbundet ska stimulera samarbete mellan de ingående parterna. Redan befintligt samarbete utgör en viktig utgångspunkt. Dessutom bör gemensamma kartläggningar bilda basen för samordningsförbundets prioriteringar av behovsgrupper och insatser. Samordningsförbundet har ansvar att finansiera insatser som ligger inom ramen för den finansiella samordningen. Det har inte ansvar gentemot den enskilde eller arbetsgivaransvar för personal från samverkande verksamheter.

Ordinarie verksamhet eller projekt

Samordningsförbundet beslutsbefogenheter begränsar inte huvudmännens ansvar och befogenheter. Förbundets beslut är av övergripande natur. FRISAM- och SOCSAM- utvärderingarna visar på vikten av att samarbeta i ordinarie verksamhet. Detta kan enligt propositionen både ske genom samarbetsarenor, personalförstärkningar i ordinarie verksamhet och genom att personal som samarbetar sammanförs lokalmässigt.

Erfarenheterna visar också att det är angeläget att den personal som samarbetar i gemensamma aktiviteter också är del i parternas linjeorganisation. I samband med att förbundet initierar samarbetsinsatser är det också väsentligt att tydliggöra mål, målgrupper, finansiering och utvärdering. Det är angeläget att långsiktigt bygga ett naturligt samarbete mellan verksamheterna. Detta får inte enbart bli avhängigt samordningsförbundets initiativ. Initiativ från verksamheter bör därför stimuleras.

Samordningsförbundets styrelse

Samordningsförbundets styrelse ska stödja samarbetet mellan de samverkande parterna. Den kan initiera och stödja olika aktiviteter men ska inte besluta om förmåner och rättigheter för enskilda eller på annat sätt bedriva myndighetsutövning. De kan prioritera resurser för olika behovsgrupper men inte till enskild samt ange riktlinjer för samarbete.

Samordningsförbundet ska:

- ☐ besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen,
- ☐ besluta om på vilket sätt de medel som står till förfogande för finansiell samordning ska användas och säkerställa genomförandet,
- ☐ stödja samverkan mellan samverkansparterna,
- ☐ svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna samt,
- ☐ upprätta budget och årsredovisning för den finansiella samordningen.

Genom samordningsförbundet skapas en struktur och en kontinuitet. Detta underlättar för parterna att skapa en samsyn i arbetet med att erbjuda olika former av stöd och rehabiliteringsinsatser till de personer som ingår i målgruppen. Samordningsförbundet utgör en juridisk självständig person som beslutar över de ingående resurserna. Det kan dock inte ålägga en part att genomföra en viss åtgärd utan det kan bara stimulera och stödja och besluta om vilken typ av åtgärder som man vill satsa på. I propositionen betonas vikten av att det inte skapas någon ny rehabiliteringsmyndighet. Enskilda handläggare ska fortfarande besluta inom sin myndighets regler och ansvar. Samordningsförbundet kan inte i egen regi erbjuda tjänster till en enskild person.

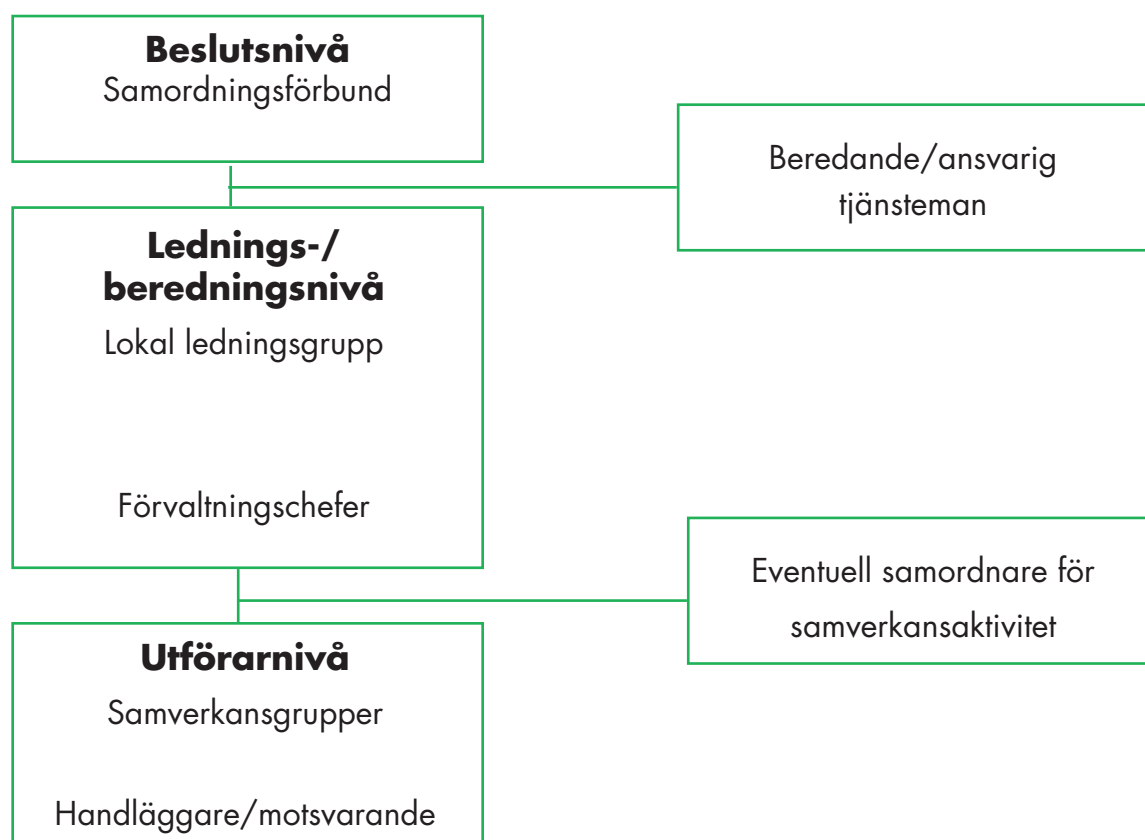
En viktig utgångspunkt för arbetet är att kartlägga och prioritera olika grupper som behöver stöd. Samordningsförbundet har sedan att följa upp och utvärdera olika insatser.

Beredning

Samordningsförbundet har behov av personalresurser för olika uppgifter, t.ex. för administration samt för projektledning. Det kan också bidra med medel för extra personalresurser i olika verksamheter. Samordningsförbundet har inte arbetsgivaransvar för de personer det finansierar. De ärenden som tas upp för beslut i samordningsorganet ska beredas. Som stöd för den lokala ledningsgruppen, LLG/LSG samt förbundsstyrelsen finansierar samordningsförbundet en ansvarig tjänsteman, anställd av någon av förbundsmedlemmarna.

Där samordningsförbund startat har det varit naturligt att den lokala ledningsgruppen (LLG/LSG) för samverkan utgjort beredningsgrupp.

Flera av de samordningsförbund som startat har anslutit sig till följande organisationsmodell:

Upphandling enligt LOU

Huvuduppgiften för samordningsförbundet är att samordna de samverkande parternas resursinsatser med avseende på åtgärder som riktar sig till målgruppen, vilket innebär att det är de samverkande parterna som svarar för rehabiliteringsinsatserna. Dessa har, liksom idag kvalitetsansvar för de insatser som man beviljar enskilda personer. De samverkande parterna kan i samma omfattning som i dag i sin tur välja att upphandla tjänster eller insatser, som man sedan beviljar enskilda personer. Däremot ankommer det inte på samordningsorganet att svara för offentlig upphandling av insatser eller andra aktiva åtgärder som riktar sig till enskilda personer.

Med andra ord kan bestämmelserna om offentlig upphandling endast bli tillämpliga för ett samordningsförbund om detta gör inköp av t ex kontorsmaterial till belopp som överskrider beloppsgrensarna för direktupphandling.

Det ligger utanför samordningsförbundets kompetens att köpa in rehabiliteringsinsatser eller

liknande åtgärder eftersom dessa tillhandahålls av de samverkande parterna.

Det lokala befintliga samarbetet utgör grunden

Genom samordningsförbundet skapas en struktur. Lokalt får man sedan avgöra hur beredning ska ske och hur olika insatser ska drivas i ordinarie verksamhet eller projekt. Naturligtvis påverkas det av vilken tradition som finns. Det är också av stor betydelse för legitimitet, effektivitet och kontinuitet att gruppen lokala linjechefer samarbetar och är tydliga vid finansiell samordning.

Redan befintligt samarbete och gemensamma kartläggningar av olika behovsgrupper bör vara utgångspunkten för samordningsförbundet och att befintliga samverkansresurser används.

Kapitel 8

Styrning

Vid samverkan påverkas styrformer mellan organisationer. Ledarskap och politisk styrning förändras. Samtidigt lyfts behovet fram av mätsystem över organisationsgränser. Samordningsförbundet utgör en juridisk person och ska följa reglerna i lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Förbundsordning och styrelse

Varje medlem ska utse minst en ledamot och en ersättare till samordningsförbundets styrelse. Sammanträdet vid vilket budgeten fastställts ska vara offentligt. Vissa ärenden kan delegeras till av förbundet anställda eller till en ledamot. Det gäller dock ej ärenden som avser mål, inriktning, omfattning och kvalitet eller yttranden med anledning av överklagande. När flera kommuner/kommundelar går samman i ett gemensamt förbund bör en ledamot utses att representera samtliga kommuner/kommundelar.

Styrelsen kan tillsätta utskott som arbetar med olika frågor. Medborgarnas insyn garanteras via medlemmarnas representation. I propositionen tydliggörs att medborgarnas möjlighet till insyn och inflytande hos huvudmännen även ska gälla. Samordningsförbundets beslut kan dock enbart överklagas enligt kommunalbesvär, vilket innebär att förvaltningsdomstol gör en laglighetsprövning. Bestämmelserna i förvaltningslagen om besvär över myndighet gäller inte eftersom förbundet inte fattar beslut som rör enskild.

För samordningsförbundet ska finnas en förbundsordning som gäller från det att alla medlemmar har antagit denna. Förbundsordningen reglerar samordningsförbudets åtaganden och huvudmännens mellanhavanden. Vad som ska ingå i förbundsordningen finns reglerat i lagstiftningen.

Valbar till ledamot och ersättare i samordningsförbudets styrelse är ledamot och ersättare i kommunens och regionens fullmäktige. Till representant för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan utses personer som är anställda vid myndigheten.

I förbundsordning ska följande regleras; medlemmar, ändamål, styrelsens sammansättning, uppgifter och beslutanderätt, personal, initiativrätt, samråd, kungörelser, andelar i tillgångar och skulder samt fördelning av kostnader, styrning och insyn, budget och verksamhetsplan, mandattid för revisorer, utträde, likvidation och upplösning, tvister, ersättning till ledamöter och ersättare, revisorer och revisorsersättare, arkivtillsyn, förbundets bildande, regler för utträde, likvidation och upplösning.

I bilaga 3 finns exempel på förbundsordning.

Verksamhetsplanering

Förbundsstyrelsen ska enligt förbundsordningen varje år upprätta en plan för förbundets verksamhet och ekonomi för de nästföljande tre åren. För det första av de tre åren ska styrelsen upprätta en preciserad årsbudget. Verksamhetsplanens ska innehålla mål för verksamheten. Förbundsstyrelsen fastställer budgeten. Dessförinnan ska samråd äga rum mellan representanter för förbundsmedlemmarna om verksamhetens finansiering och omfattning. Enligt lagen ska verksamhetsplanen fastställas av förbundsstyrelsen senast den 30 november. Flera skäl talar dock för att förbundsstyrelsen bör anta verksamhetsplanen redan under oktober månad.

Verksamhetsplanen ska innehålla en redovisning av verksamhetens inriktning, omfattning, kostnader samt finansiering.

Verksamhetsplanering utgör ett viktigt processinstrument. Inför planeringen samlas underlag in från olika verksamheter som värderas. Kartläggningar och utvärderingar fyller en viktig funktion. Den politiska processen blir synlig genom prioriteringar och resursfördelning.

Styrformer bör värderas

I samband med bildandet av samordningsförbund är det angeläget att diskutera och tydliggöra förutsättningarna för både personal, chefer och politiker. Styrformer bör diskuteras och värderas. Likaså bör arvodesfrågorna för ledamöter och ersättare vara diskuterade och fastställda före start. I verksamhetsplaneringen bör också frågor om medborgerlig insyn och inflytande diskuteras. Ett viktigt incitament för samarbete utgörs av de stödstrukturer som formas i de lokala områdena. Delaktighet och inflytande för personalen har stor betydelse. Lokala områden bör utveckla långsiktiga belöningssystem för att stödja ett fördjupat samarbete.

Kapitel 9

Personal

Samordningsförbundets arbetsgivaransvar är begränsat till den egna administrativa personalen. Därutöver har förbundet ett ansvar att stimulera samarbete mellan personal som är anställd av andra. Det är angeläget att utbildningar och andra insatser som personal genomför i syfte att utveckla sitt samarbete uppmärksammas hos huvudmännen så att samarbete därigenom belönas. Valet av anställningsform bör noga övervägas. Formerna för samspillet mellan uppdragsengagemang och de ordinarie arbetsuppgifterna bör dokumenteras genom skriftliga överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetstagare.

En viktig framgångsfaktor är att anordna gemensamma aktiviteter som utbildning, handledning och ge partsammansatta arbetsgrupper och team tid för gemensamt lärande. Likaså är det viktigt att det finns former att återföra erfarenheterna till alla berörda. För samarbete krävs tid, dialog och mötesplatser. I samarbetet lyfts den unika kompetensen fram hos varje aktör.

Anställningsformer

De aktiviteter som finansieras av samordningsförbund kan vara tillfälliga och drivas i projektform under en av huvudmännens ansvar eller vara av mer permanent karaktär, t ex i form av en resursförstärkning. Det åligger uppdragstagaren att i samråd med övriga parter överväga vilken anställningsmodell som är mest lämplig ur arbetsgivar-arbetstagarperspektiv respektive mest ändamålsenlig ur verksamhetsperspektiv. Två alternativ är tänkbara.

1. Personalen kvarstår i sin ordinarie anställning

Den personal som engageras i uppdrag från samordningsförbund kvarstår i den ordinarie linjeorganisationen vilket säkerställer kompetensutveckling och befogenheter inom det egna specialistområdet. Medverkan i uppdraget från samordningsförbundet sker inom ramen för den ordinarie anställningen och samverkan ses som en breddning och kompetensförstärkning.

För att säkerställa väl fungerande samband mellan personalen och arbetsgivaren bör en skriftlig överenskommelse göras som reglerar

- information och delaktighet i utvecklingen på den ordinarie arbetsplatsen, t ex medverkan vid arbetsplatsträffar
 - ansvarsfördelning mellan linjeföraren och uppdragsansvarig/projektchef
 - former för kompetensutveckling, lönerevision och för återgång till ordinarie arbetsuppgifter efter avslutat uppdrag
- Det är av största vikt att den ordinarie chefen och den uppdragsansvarige chefen/projektledaren har väl fungerande rutiner för avstämningar.

2. Personalen anställs av den uppdragsansvariga huvudmannen

Upptar medverkan i uppdraget från samordningsförbundet den dominerande delen eller hela arbetstiden kan tjänstledighet från den ordinarie arbetsplatsen och arbetsgivaren väljas. Fördelen är att en tydlighet skipas genom att chef och medarbetare verkar inom såväl samma uppdrag som organisation och med gemensamt ansvar att bidra till uppdragets mål. En nackdel är att anknytningen till den ordinarie arbetsplatsen försvagas och att återkomsten efter uppdragets slut kan vara oviss även om klarhet råder om den formella situationen efter tjänstledighetens slut.

Även i detta fall bör en skriftlig överenskommelse upprättas som reglerar kontakterna mellan den ordinarie arbetsplatsen och formerna för återgång efter avslutad tjänstledighet.

Samordningsförbundet har en viktig uppgift att satsa på gemensam handledning och utbildning. Samtidigt är det viktigt att den samverkande personalen ges möjlighet till kompetensutveckling inom sitt specialistområde av den egna arbetsgivaren.

Samordningsförbundets egen personal

Om administrativ personal anställs av samordningsförbundet bör, om personen rekryteras från någon av förbundsmedlemmarna, personen erbjudas tjänstledighet från sin ordinarie befattning. Så långt som möjligt bör personen ha med sig anställningsvillkoren från den huvudman som personen är tjänstledig från.

Om personen inte rekryteras lokalt från någon av huvudmännen bör en diskussion om anställningsvillkor ske gemensamt mellan huvudmännen. Naturligt kan vara att man följer någon av huvudmännens villkor. I anställningsvillkoren ingår både lön och andra förmåner, kompetensutveckling, arbetsmiljö mm. Det är också naturligt att följa en av huvudmännens personalpolicy och få stöd av dennes personalfunktion.

Gemensam kompetensutveckling

Vid samarbete utvecklas nya arbetsmetoder som kan användas inom många områden. Det är huvudmännens ansvar att skapa forum för erfarenhetsåterföring för bredare personalgrupper. Olika specialistområdets metodutveckling måste också komma samverkanspersonalen till del. För att kunna bemanna olika uppdrag från samordningsförbunden är det viktigt att parterna har den grundläggande inställningen att rörlighet gynnar kompetensutveckling, helhets-syn och samverkan. En positiv hållning till medarbetarnas medverkan är en förutsättning.

Lönefrågor

Det är väsentligt att huvudmännen i sin lönepolicy stimulerar till samverkan. Vid lönerevision

ska bedömning av medarbetarens förmåga och skicklighet ske genom samtal mellan medarbetarens ordinarie chef och uppdragsansvarig. En bedömning ska då göras utifrån arbetsgivarens lönepolicy där medarbetarens vilja, förmåga att samverka och skicklighet ska värdesättas.

Försäkringar, arbetsmiljö- och rehabiliteringsansvar

Den personal som samverkar har samma anställningsvillkor som annan personal hos den egna huvudmannen. Det gäller också försäkringar och arbetsmiljöansvar. Det måste vara tydligt vem som har arbetsmiljö- och rehabiliteringsansvar. När personal verkar inom en av huvudmännens lokaler åligger arbetsmiljöansvaret denna huvudman. Rehabiliteringsansvaret åvilar alltid den egna arbetsgivaren/huvudmannen.

I de fall två eller fler samtidigt driver verksamhet på ett gemensamt arbetsställe ska de samråda och gemensamt verka för att åstadkomma god arbetsmiljö. I dessa fall ska huvudmännen även samverka i rehabiliteringsfrågor.

Facklig samverkan

Facklig samverkan sker enligt lag eller särskilda samverkansavtal inom den huvudman som har att verkställa uppdrag från samordningsförbund.

Ansvar för löneutveckling, försäkringar, samt kompetensutveckling åligger respektive arbetsgivare/huvudman.

Överenskommelser mellan arbetstagare och arbetsgivare bör dokumenteras för att tydliggöra samspelet mellan den ordinarie arbetsplatsen och tjänstgöring inom uppdrag finansierade av samordningsförbund.

Huvudmännen bör gemensamt diskutera hur man ska värdera samverkanskompetens.

Samordningsförbundet bör fastställa en personalpolicy för personal anställd av förbundet.

Kapitel 10

Utvärdering

Finansiell samordning ska följas upp och utvärderas ur olika perspektiv både på lokal och regional nivå. Utvärderingarna ska fokusera på effekter för individ, organisation och samhälle. Statskontoret har regeringens uppdrag att genomföra den nationella utvärderingen. Den regionala utvärderingsgruppen erbjuder kompetens och metodstöd i uppföljnings- och utvärderingsfrågor.

Utvärdering för individ, samhälle och organisation

Utvärdering är en systematisk kartläggning och bedömning av en pågående eller avslutad aktivitet. Utvärdering innebär att beskriva, analysera samt även värdera en verksamhet. Sammanställningar av data tillsammans med beskrivning av aktiviteter utan analys och värdering brukar kallas uppföljning. Den senare är framför allt användbar för daglig, operativ ledning av en verksamhet medan utvärdering stödjer en mer långsiktig, strategisk styrning.

I uppföljningen görs regelmässiga samt fortlöpande insamlingar och sammanställningar. Uppföljning ska kontinuerligt ske av gjorda insatser när det gäller omfattning, innehåll och kvalitet på samarbetets utveckling. I den utvärderingsmodell som väljs bör olika metoder för analys finnas. Syftet är att försöka finna samband mellan insatser och resultat samt att värdera betydelsen av samverkan.

☐ Samverkan och individerna

Hur går det för de individer som är föremål för samverkansinsatser?
Ökar egenförsörjningen? Ökar livskvaliteten och hälsan?

☐ Samverkan och samhällsekonomin

Vilka samhällsekonomiska resonemang kan föras ? (oftast mycket svårt på aktivitetsnivå, något mindre svårt på regional eller nationell nivå.) Hur samspelar ersättningssystemen?
Motverkar regelverken varandra och finns hinder i regelsystemet?

☐ Samverkan och organisationerna

Hur underlättar, respektive hindrar, organisationerna samverkan? Hur påverkas olika delar av organisationerna? Hur påverkas personalens arbetsmetoder, kompetens och yrkesroller? Hur påverkas chefer i sitt ledarskap och förtroendevalda i sin roll?

För att ta reda på om finansiell samordning är ett samhällsekonomiskt effektivt instrument att bedriva samordnade insatser krävs en oberoende nationell utvärdering. Detta uppdrag har Statskontoret fått. Det ska senast 2008 lämna en samlad utvärderingsrapport. Årliga delrapporter lämnas. Om det framkommer att statens budgettramar inte håller eller att effekterna på individnivå inte uppnås ska lagstiftningens utformning ses över. De frågor som den lokala utvärderingen ska besvara påverkas av den nationella utvärderingens formande av utvärderingskriterier.

I propositionen finns angivet vilka frågor som ska beaktas i den nationella utvärderingen. Dessa handlar om individers försörjning, genus- och integrationsperspektiv, gränsdragningsproblem, kostnadsövertäckningar, påverkan på budget, ny eller befintlig verksamhet, administrationskostnader, styrning, resurser, andelar, antal parter, målgrupper, prioriteringsproblem, styrelse och revision.

En stor del av den efterfrågade informationen kommer att inhämtas genom det nya sektorsövergripande systemet för uppföljning av samverkan, kallat SUS.

SUS; system för uppföljning av samverkan

Ett webbaserat system för uppföljning inom samverkansområdet är under utveckling och tillgängligt via www.susam.se. Det är regeringen som gett i uppdrag till Arbetsmarknadsstyrelsen, Socialstyrelsen och Försäkringskassan att utforma ett sektorsövergripande system för löpande uppföljning av resultaten av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.

För varje samverkansaktivitet ska ett antal obligatoriska uppgifter registreras. Det är uppgifter om vilka parter som samverkar, budget, tidsram, målgrupp, syfte etc. För de aktiviteter som riktar sig till individer, ska även uppgifter om dessa individer registreras. Det kan göras vid tre tillfällen; när den enskilde påbörjar aktiviteten, avslutar aktiviteten samt sex månader efter av slutad aktivitet.

Registreringen omfattar deltagarnas syn på aktiviteten, dvs om den upplevs som nyttig, hur den påverkat den egna förmågan, utformningen av insatsen osv.

Lokal utvärdering

Enligt lagstiftningen ska åtgärderna följas upp och utvärderas lokalt för att säkerställa om insatserna ger avsedda resultat.

Samverkansparterna har ansvar för att uppföljning och utvärdering sker löpande. Denna uppgift ska vara prioriterad för samverksanparterna. Redan vid starten ska parterna planera hur uppföljningen och utvärderingen ska genomföras. Detta ska anges i parternas samverkansavtal.

Gemensam utvärderingskompetens i Västra Götaland

Inom Västra Götaland har en regional utvärderingsgrupp bildats med representanter för de fyra huvudmännen. Utvärderingsgruppen är utsedd av den regionala ledningsgruppen för samverkan i rehabiliteringsfrågor i Västra Götaland.

Den regionala utvärderingsgruppen kan

- hjälpa till att beskriva/bedöma utvärderingsbehov
- vara diskussionspartner till lokala utvärderare
- ge exempel på i länet befintlig och lämplig utvärderarkompetens
- förmedla direktkontakt med denna kompetens
- medverka vid upphandling av utvärderarkompetens
- vara med och bedöma utvärderingsrapporter relativt beställning

Regionala utvärderingsgruppens uppgift är att vara bollplank i utvärderingsfrågor, fungera som länk till utvärderarkompetens och underlätta framtagandet av bra utvärderingsrapporter. Gruppen har inte i uppgift att genomföra utvärderingar.

Vid bildande av samordningsförbund bör de lokala parterna enas om former för utvärdering och reglera detta i avtal.

De lokala samordningsförbunden bör ta tillvara möjligheterna till gemensamt stöd genom regionala utvärderingsgruppen.

Samverkansinsatserna ska registreras och följas upp via det gemensamma uppföljningssystemet SUS.

På regional nivå bör en regelbunden avstämning ske med den nationella utvärderingen.

Inom flera områden kan det finnas ett intresse att genomföra gemensamma utvärderingar i länet.

Kapitel 11

Ansvar och utträde

Ansvar i samordningsförbundet utkrävs utifrån ändamålet med den finansiella samordningen. Det innebär en helhetssyn utifrån behov utan sektorsintressen. Ledamöterna i förbundet har samma ansvar oavsett om de är förtroendevalda eller tjänstemän. Hur utträde och likvidation ska ske regleras i förbundsordningen.

Att utkräva ansvar

I propositionen framför regeringen att det är viktigt att de som utses till ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen har kännedom om de olika stödinsatser som samverkansparterna kan erbjuda samt de behov och problem som kan lösas inom den finansiella samordningen. De ska kunna se vad den egna huvudmannen kan bidra med för insatser för samarbete.

Det ingår inte i tjänsten som anställd på Arbetsförmedlingen att vara ledamot i samordningsförbundet. I propositionen argumenterar regeringen för att uppdraget ska vara personligt och frivilligt. Dessa personer kan precis som de förtroendevalda erhålla arvode för sitt uppdrag.

Ledamöterna och ersättarna i samordningsförbundets styrelse väljs för fyra år om inte kortare mandattid anges i förbundsordningen. Mandattiden räknas från och med den 1 januari året efter det då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, om inte annat anges i förbundsordningen.

Varje huvudman/part utser sin ledamot och ersättare. För kommun och region/landsting utses den av fullmäktige efter förslag av valberedningen. Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens ledamot och ersättare utses av FK:s länsdirektör respektive länsarbetsdirektör gäller till den 31 december 2007.

I propositionen framförs tydligt att de styrelsemedlemmar som utses ska anlägga ett helhetsperspektiv på de frågor som förbundet ansvarar för. De ska beakta de syften och motiv som ligger bakom den finansiella samordningen.

När det gäller frågan om ansvar anger regeringen att alla ledamöter ska ha samma ansvar. Samtliga ledamöter och ersättare har skadeståndsansvar som gäller för förtroendevalda enligt bestämmelserna i skadeståndslagen.

Förbundets styrelses ansvar kan utkrävas utifrån de uppgifter som är angivna i lagstiftningen. De har ansvar för de finansiella resurserna och att de används till avsedda ändamål. Revisjonen har till uppgift att granska detta. Förbundsstyrelsen kan aldrig utkrävas ansvar för åtgärder mot enskild eller samverkansparternas agerande.

Tvister och upplösning

Även om samverkansparterna är överens kan inte alla situationer förutses och det måste finnas en ordning för att lösa konflikter.

Samverkansparterna ska i förbundsordningen reglera hur tvister ska lösas mellan samordningsförbundet och samverkanparterna. Det kan också uppstå konflikter mellan de olika samverkansparterna som inte kan regleras i förbundsordningen. Detta bör dock regleras i samverkansavtal.

Lagstiftaren hänvisar här till praxis och det vanligaste förfaringssättet är att man anger att tvister ska hänskjutas till skiljemän eller allmän domstol.

En samverkanspart har rätt till utträde ur samordningsförbundet. Uppsägningstiden är tre år. Kortare uppsägningstid kan anges i förbundsordningen. Hur utträdet ska ske ska regleras i förbundsordningen.

Förbundet kan träda i likvidation om medlemmarna är överens om eller om en eller flera medlemmar utträder ur förbundet. Om en av fyra parter går ur sker likvidation automatiskt eftersom förbundet måste drivas med fyra parter. Om flera kommuner är med kan dock en kommun gå ur utan att förbundet likvideras. Samverkanparterna får själva bestämma om förutsättningarna och förfarandet vid likvidation och upplösning. Samma gäller hur tillgångar och skulder ska fördelas. Dessa frågor ska regleras i förbundsordningen.

Förbundsstyrelsen svarar för likvidationen. När styrelsen har fullgjort sitt uppdrag ska den avge en slutredovisning för sin förvaltning. När förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna delgivits medlemmarna är förbundet upplöst.

Ansaret bör vara tydligt

För ett långsiktigt arbete behövs ett tydligt ansvar. Detta ska också kunna utkrävas. Vid utträde bör medlemmarnas ekonomiska mellanhavanden regleras enligt samma finansiella principer som vid bildandet. Det innebär att försäkringskassan svarar för hälften och kommuner och landsting med en fjärdedel vardera. När förbundet trätt i likvidation skall skulderna betalas och inventarier avyttras.

Vid införandet av finansiell samordning bör de ingående parterna reglera ansvar, principer vid tvister mm så att inga oklarheter finns. Huvudmännens egen juridiska expertis bör konsulteras.

Bilaga 1

Maj 2004

Avsiktsförklaring

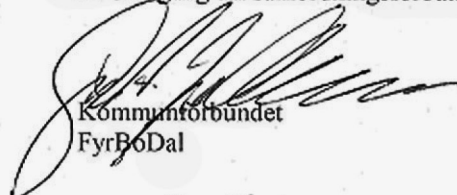
Ca fem procent av befolkningen i arbetsför ålder behöver samordnade rehabiliteringsinsatser, dvs stöd från såväl kommunen, regionen, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Individens behov måste mötas samlat. De olika aktörernas insatser är beroende av varandra för att en väl fungerande rehabilitering ska komma till stånd. En effektiv rehabilitering utgår ifrån ett helhetsperspektiv och förutsätter att olika resurser som erbjuds den enskilde samordnas. Genom samordning blir också samhällets totala insatser och kostnader för rehabilitering synliga.

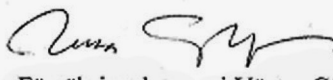
Länsarbetsnämnden Västra Götalands län, Försäkringskassan Västra Götalands län, Kommunförbunden i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen uttalar viljan att i samverkan mellan myndigheterna och inom ramen för den nya lagstiftningen (Finansiell samverkan inom rehabiliteringsområdet, 2003/04:SfU4) söka nya gemensamma tillvägagångssätt att stärka dem som på grund av ohälsa varit utan arbete en längre tid. Parterna är också överens om värdet av gemensamma förebyggande insatser inom ramen för finansiell samordning.

Finansiell samordning ska ses som ett viktigt steg mot en hållbar välfärd till gagn för den enskilde invånaren och för samhället i stort. Initiativet till finansiell samordning bör komma från den enskilda kommunen. Parterna har beredskap att bistå, underlätta och medverka i utvecklingen av dessa samverkansformer.

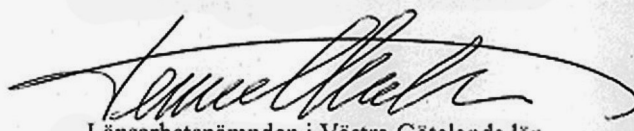
I huvudsak vilar denna avsiktsförklaring på de riksövergripande mål som riksdagen fastställt för samverkan samt de regionala mål för Västra Götaland som antagits av regionala ledningsgruppen för samverkan om rehabilitering och åtgärder för att förebygga ohälsa och utestängning från arbetsmarknaden.

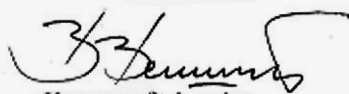
Frågan om de tre pågående Socsam-försökens (Hisingen, Stenungsund och Grästorp) ev övergång till samordningsförbund beslutas lokalt.

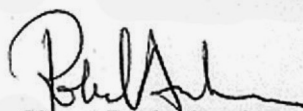

Kommunförbundet
FyrBoDal

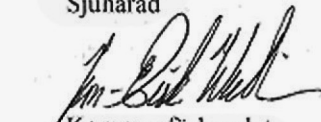

Försäkringskassan i Västra Götalands län

Göteborgsregionens
kommunalförbund

Länsarbetsnämnden i Västra Götalands län

Kommunförbundet
Sjuhärad

Västra Götalandsregionen

Kommunförbundet
Skaraborg

Bilaga 2

Framgångsfaktorer för samverkan

Regionala utvärderingsgruppen för samverkan (RUG) har Regionala ledningsgruppens uppdrag att bedöma vilka de viktigaste framgångsfaktorerna för lyckad samverkan är. Efter genomgång och analys av ett stort antal dokument som skrivits i ämnet redovisas deras bedömning nedan.

Sammanställningen är gjord utifrån tre perspektiv, individ, ledning och organisation.

DEN ENSKILDE

Kartlägg noga de enskilda personernas behov.
Arbeta utifrån hela behovsbilden.
Ge stöd så att den enskilde kan ta ett eget ansvar.
Tala alltid med den enskilde, inte om.
Ha ett engagerat bemötande.

LEDNING

Formulera tydliga mål och syften.
Utverka politisk legitimitet.
Skapa en tydlig ledningsstruktur.
Utnyttja skillnader mellan aktörerna i kultur och intresse.
Följ upp och utvärdera både processer och effekter.
Våga ta tag i det som inte fungerar bra.

ORGANISATION

Skapa en gemensam värdegrund.
Ha respekt för varandras olika åsikter.
Skapa samsyn kring behov och handlingsutrymme.
Formulera gemensamma mål, ta gemensamt ansvar.
Genomför gemensam kompetensutveckling.

Följ upp framgångsfaktorerna!

Ta fram förteckningen igen när ni efter ett år sammanfattar vad ni gjort och hur ni ska gå vidare. Kanske finns det anledning att fördjupa sig i några av de aspekter som lyfts fram. Gör samma sak efter ytterligare ett år, efter två år osv.

Bilaga 3

Exempel på Förbundsordning för samordningsförbund

Förbundsordning för Samordningsförbundet

Samordningsförbundet har inrättats med stöd av lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

1§

Förbundets namn

Förbundets namn är Samordningsförbundet

2§

Förbundets säte

Förbundets säte är

3§

Förbundets medlemmar

Förbundets medlemmar är Västra Götalandregionen, Arbetsförmedlingen i Västra Götalands län, Försäkringskassan i Västra Götaland samt

4§

Förbundets ändamål

Förbundets ändamål är att inom geografiska område svara för en finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet mellan Försäkringskassa, Arbetsförmedling, region och kommun i syfte att underlätta och uppnå en effektiv resursanvändning. De samordnade resurserna skall användas för samordnade bedömningar och insatser i syfte att den enskilde skall uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete.

5§

Styrelsen

Samordningsförbundet skall ledas av en styrelse.

Styrelsen skall bestå av fyra ledamöter och fyra ersättare. Varje huvudman/part utser vardera en ledamot och en ersättare. (Om två eller flera kommuner deltar: Ersättare utses av den/de kommun/-er som inte utser ledamöter) Ersättare har närvaro- och yttranderätt.

Ordförandeskapet är rullande och styrelsen utser ordförande för en period om ett år.

Ledamöter och ersättare väljs första gången för tiden från och med den 200.. till och med den 31 december 200... Härefter väljs ledamöter och ersättare för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det då val av fullmäktige i landsting och kommuner har ägt rum.

6§

Uppgifter och beslutanderätt

Styrelsen är beslutsför när samtliga parter är tjänstgörande. Vid lika röstetal har ordförande utslagsröst.

Förbundet har till uppgift att

- besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen,
- stödja samverkan mellan samverkansparterna,
- finansiera insatser som avser individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser vilka syftar till att individen uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete och som ligger inom de samverkande parternas samlade ansvarsområde,
- besluta på vilket sätt de medel som står till förfogande för finansiell samordning skall användas,
- svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna samt
- upprätta budget och årsredovisning för den finansiella samordningen

Finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser i Västra Götaland

Samordningsförbundet får inte besluta i frågor om förmåner eller rättigheter för enskilda eller vidta åtgärder i övrigt som innefattar myndighetsutövning eller som avser tillhandahållande av tjänster avsedda för enskilda.

7§

Personal

Förbundsstyrelsen skall utse en tjänsteman, som har att leda arbetet inom Förbundet enligt styrelsens anvisningar. Styrelsen har därutöver rätt att anställa personal som erfordras för att utföra administrativa uppgifter.

8§

Initiativrätt

Medlem i förbundet har rätt att väcka ett ärende i förbundsstyrelsen.

9§

Samråd

Styrelsen skall se till att medlemmarna får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

10§

Kungörelser

Förbundets kungörelser, protokoll och andra tillkännagivanden skall anslås på officiell anslagstavla.

11§

Andelar i tillgångar och skulder samt fördelning av kostnader.

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till vad man tillskjutit för att täcka kostnaderna.

Medlemmarna skall täcka de kostnader för förbundets verksamhet som inte täcks på annat sätt. Fördelningen skall därvid vara sådan att försäkringskassan bidrar med hälften av medlen, regionen med en fjärdedel samt kommun/-erna med en fjärdedel.

12§

Styrning och insyn

Förbundsstyrelsen skall upprätta kvartalsvisa uppföljningar med helårsprognos för verksamheten och ekonomin som tillställs medlemmarna. Förbundsstyrelsen skall också årligen till medlemmarna i samband med bokslutet redovisa verksamhetens utfall.

Samordningsförbundet får inte ingå borgen. Förbundet får inte heller sätta sig i skuld utöver när det gäller sedvanliga krediter för verksamheten.

13§

Budget

Förbundsstyrelsen skall varje år upprätta en plan för förbundets verksamhet och ekonomi för de nästföljande tre åren. För det första av de tre åren skall styrelsen upprätta en preciserad årsbudget. Över- respektive underskott överförs till nästa verksamhetsår.

Årsbudgeten skall också åtföljas av mål för verksamheten.

Årsbudgeten fastställs av förbundsstyrelsen senast den 30 november året före budgetåret (kalenderår). Förbundsstyrelsen skall dessförinnan samråda med förbundsmedlemmarna om budgetramarna.

14§

Mandattid för revisorer

Förbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning skall granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. För varje revisor utses en personlig ersättare. Revisorer och revisorsersättare utses i övrigt i enlighet med bestämmelserna i 25 § i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser i Västra Götalands län

Revisorer och revisorsersättare utses första gången för perioden från och med dentill och med den 31 december 20xx..

x

Härefter väljs revisorer och revisorsersättare för fyra år räknat från och med den 1 april året efter det då val av fullmäktigen i landsting och kommuner har ägt rum i hela landet.

Vid revision tillämpas bestämmelserna i 26 § i lagen (2003: 1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. 15§

15 §

Utträde

En förbundsmedlem har rätt att efter uppsägning utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är därvid tre år.

Vid utträde skall medlemmarnas ekonomiska mellanhavanden regleras i enlighet med vad som sägs i 11 § i denna förbundsordning.

16§

Likvidation och upplösning

Förbundet kan träda i likvidation om medlemmarna är överens därom eller om en eller flera medlemmar utträder ur förbundet.

När förbundet trätt i likvidation skall skulderna betalas och egendomen avyttras. Härefter skall kvarvarande tillgångar fördelas enligt principerna i 11 § i denna förbundsordning.

Förbundsstyrelsen svarar för likvidationen.

När styrelsen har fullgjort sitt uppdrag skall den avge en slutredovisning för sin förvaltning.

Detta sker genom framläggandet av en förvaltningsberättelse över likvidationen i sin helhet med redovisning av betalningen av skulder, försäljning av egendom och skiftet av därefter resterande tillgångar. Till berättelsen skall fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen.

När förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna delgivits medlemmarna är förbundet upplöst.

17§

Tvister

Tvister mellan förbundet och dess medlemmar skall avgöras vid allmän svensk domstol.

18§

Ersättning till ledamöter, ersättare, revisorer och revisorsersättare

Ersättning för arvoden och ersättningar till ordförande, vice ordförande, styrelseledamöter, ersättare, revisorer och revisorsersättare skall följa Västra Götalandsregionens principer.

Ordförande och vice ordförande i samordningsförbundet ersätts med 4 resp 3 % av fast månadsersättning för heltidsarvoderat regionråd. För ledamot som utför uppdrag i tjänsten utgår inget arvode eller annan ersättning från samordningsförbundet.

Skäligt arvode till den revisor och den ersättare som utses av Riksrevisionen betalas av försäkringskassan. Kommunerna och regionen betalar arvoden för sina revisorer.

19§

Arkivtillsyn

Ansvaret för tillsynen av att samordningsförbundet fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen (1990:782) åvilar Regionarkivet.

20§

Förbundets bildande

Förbundet anses bildat den under förutsättning att samtliga medlemmar då godkänt denna förbundsordning.

Bilaga 4

Lag (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Utfärdad: 2003-12-18

Ändring införd: t.o.m. SFS 2006:1563

Allmänna bestämmelser

1 § Finansiell samordning enligt denna lag får inom ett samordningsområde bedrivas mellan Försäkringskassan, länsarbetsnämnd, kommun och landsting för att uppnå en effektiv resursanvändning. Ett samordningsområde kan omfatta en eller flera kommuner eller delar av kommuner. Lag (2004:793).

2 § Insatserna inom den finansiella samordningen skall avse individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och skall syfta till att dessa uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete.

Samverkande parter

3 § Försäkringskassan, en länsarbetsnämnd och ett landsting samt en eller flera kommuner får delta som samverkande parter i verksamhet med finansiell samordning. Finansiell samordning får edrivas endast om Försäkringskassan, en länsarbetsnämnd, ett landsting och minst en kommun deltar. Finansiell samordning får dock bedrivas utan ett landsting, om det i samordningen deltar en kommun som inte ingår i ett landstingsområde. Lag (2004:793).

Samordningsförbund

4 § Verksamheten med finansiell samordning bedrivs av ett för detta ändamål särskilt bildat samordningsförbund i vilket de samverkande parterna är medlemmar.

Medel för finansiell samordning

5 § Försäkringskassan skall bidra med hälften av medlen till den finansiella samordningen, landstinget med en fjärdedel samt den eller de kommuner som deltar med en fjärdedel. Om en kommun, som inte ingår i ett landstingsområde, deltar i finansiell samordning, skall den kommunen bidra med hälften av medlen.

Om flera kommuner deltar i finansiell samordning inom ett samordningsområde, skall dessa tillsammans anses utgöra en part. Den andel som dessa kommuner sammanlagt skall bidra med fördelas mellan dem på det sätt som de kommer överens om.

Lag (2004:793).

6 § En samverkande part får som medlem i ett samordningsförbund överföra medel för finansiell samordning till förbundet.

Försäkringskassan får, i den omfattning som regeringen beslutar, använda medel som är avsedda för att täcka kostnader för sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Lag (2004:793).

Ett samordningsförbunds uppgifter

7 § Ett samordningsförbund har till uppgift att

1. besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen,
2. stödja samverkan mellan samverkansparterna,
3. finansiera sådana insatser som avses i 2 § och som ligger inom de samverkande parternas samlade ansvarsområde,

4. besluta på vilket sätt de medel som står till förfogande för finansiell samordning skall användas,
5. svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna, och
6. upprätta budget och årsredovisning för den finansiella samordningen.

Ett samordningsförbund får inte besluta i frågor om förmåner eller rättigheter för enskilda eller vidta åtgärder i övrigt som innefattar myndighetsutövning eller som avser tillhandahållande av tjänster avsedda för enskilda.

Bildande av ett samordningsförbund

8 § För ett samordningsförbund skall det finnas en förbundsordning, som skall fastställas av förbundets medlemmar.

Förbundet är bildat när förbundsordningen har fastställts av förbundsmedlemmarna eller vid den senare tidpunkt som anges i förbundsordningen.

Förbundsordning

9 § Förbundsordningen skall ange

1. samordningsförbundets namn och den ort där förbundet skall ha sitt säte, förbundets medlemmar och ändamål,
2. förbundets organisation,
3. antalet ledamöter och ersättare i styrelsen och hur förbundsmedlemmarna skall vara representerade samt mandattiden om den skall vara kortare än fyra år,
4. de uppgifter förbundet skall få fullgöra enligt 7 § och den beslutanderätt förbundet enligt samma bestämmelse skall ha,
5. om en förbundsmedlem skall ha rätt att väcka ärenden i styrelsen,
6. om det för beslut skall krävas kvalificerad majoritet i styrelsen och för vilka ärenden detta skall gälla,
7. var förbundets kungörelser och andra tillkännagivanden skall anslås,
8. förbundsmedlemmarnas andelar i förbundets tillgångar och skulder och fördelningen av förbundets kostnader mellan medlemmarna, allt i förhållande till de andelar som medlemmarna skall bidra med enligt 5 §,
9. eventuella begränsningar av förbundets rätt enligt 21 § till skuldsättning genom sedvanliga krediter,
10. förbundsmedlemmarnas styrning av och insyn i förbundets ekonomi och verksamhet,
11. föreskrifter om förbundets budgetprocess,
12. mandattiden för revisorer och ersättare som utses enligt 25 §,
13. förfarandet vid en förbundsmedlems utträde ur förbundet,
14. förutsättningarna för och förfarandet vid förbundets likvidation och upplösning samt grunderna för skifte av förbundets behållna tillgångar när förbundet upplöses,
15. ordningen för att lösa tvister mellan förbundet och dess medlemmar,

16. ordningen för att bestämma ekonomiska förmåner till ledamöterna och ersättarna i styrelsen samt till revisorerna och revisorsersättarna, och

17. vad förbundsmedlemmarna i övrigt anser nödvändigt för att ordna de ekonomiska förhållandena mellan förbundet och dess medlemmar samt förbundets förhållanden i fråga om ekonomi och förvaltning.

Ett samordningsförbunds ledning m.m.

10 § Varje förbundsmedlem skall vara representerad i styrelsen med minst en ledamot och en ersättare. Antalet ersättare skall vara lika många som antalet ledamöter.

Styrelsen utövar beslutanderätten, förvaltningen och verkställigheten i samordningsförbundet.

Styrelsen får besluta att en ledamot eller ersättare i styrelsen eller en tjänsteman hos förbundet skall få besluta på förbundets vägnar i en viss grupp av ärenden. Detta gäller dock inte

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. yttranden med anledning av att beslut av förbundet i dess helhet har överklagats, och
3. ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Beslut som har fattats på förbundets vägnar enligt tredje stycket skall anmälas till styrelsen, som bestämmer i vilken ordning anmälan skall ske.

11 § Ledamöter och ersättare i styrelsen har rätt att av förbundet erhålla arvode för det arbete som är förenat med uppdraget samt ersättning för resekostnader och andra utgifter som föranleds av uppdraget.

12 § Ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen utses av kommun- och landstingsfullmäktige, Försäkringskassan och av länsarbetsnämndens chef. När ledamöter eller ersättare skall utses för kommun och landsting skall det, under de förutsättningar som anges i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt, ske genom proportionellt val.

Till ledamot eller ersättare i styrelsen får en medlem utse endast den som är

1. ledamot eller ersättare i kommun- eller landstingsfullmäktige,
2. anställd vid Försäkringskassan, eller
3. ledamot i länsarbetsnämndens styrelse eller anställd vid länsarbetsnämnden.

När det utses ersättare i styrelsen skall det bestämmas i vilken ordning de skall kallas till tjänstgöring. Lag (2006:1563).

13 § Styrelsen väljs för fyra år, om inte kortare mandattid anges i förbundsordningen.

Mandattiden räknas från och med den 1 april året efter det då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, om inte annat anges i förbundsordningen.

14 § Om det under ett år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet utses ledamöter och ersättare enligt 12 § första stycket skall detta i fråga om kommun och landsting göras av de nyvalda fullmäktige.

När ledamöter och ersättare utses enligt första stycket skall 4 kap. 7 § kommunallagen (1991:900) tillämpas på motsvarande sätt.

Lag (2004:793).

15 § Om en ledamot i styrelsen avgår under mandattiden och en ersättare har utsetts, inträder ersättaren i ledamotens ställe för återstoden av mandattiden. Ersättarna inträder i den ordning och för de ledamöter som har bestämts vid valet. En ersättare får dock endast inträda i stället för en ledamot som valts av samma förbundsmedlem som ersättaren själv.

Om en ledamot avgår och det saknas ersättare för denne, skall den medlem som utsett ledamoten utse en ny ledamot. Om en ersättare avgår eller inträder i stället för en ledamot som har avgått, skall en ny ersättare utses. Den nye ledamoten eller ersättaren skall utses för den återstående delen av företrädarens mandattid.

16 § Bestämmelserna i 4 kap. 8-10 §§ samt 11 § första stycket kommunallagen (1991:900) om upphörande av uppdrag och rätt till ledighet skall tillämpas på motsvarande sätt för ledamöter och ersättare i styrelsen. Det förhållandet att en ledamots eller ersättares mandattid i kommun- eller landstingsfullmäktige eller i länsarbetsnämndens styrelse har löpt ut medför inte att uppdraget som ledamot eller ersättare i samordningsförbundets styrelse upphör.

Försäkringskassan och länsarbetsnämnden får återkalla uppdraget för en ledamot eller ersättare som Försäkringskassan respektive nämnden har utsett, om hans eller hennes anställning vid Försäkringskassan eller nämnden har upphört. Lag (2006:1563).

17 § Styrelsen utser bland sina ledamöter en ordförande och en eller två vice ordförande för den tid som styrelsen bestämmer.

18 § Styrelsen skall hålla förbundsmedlemmarna underrättade om den allmänna planläggningen av förbundets verksamhet samt om frågor av större ekonomisk eller organisatorisk betydelse.

Styrelsen har rätt att från förbundsmedlemmarna få de yttranden och upplysningar som behövs för att styrelsen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

19 § Beträffande styrelsens verksamhet skall 4 kap. 17, 19, 20 och 22 §§ samt 6 kap. 10, 11, 18, 20 och 23-31 §§ kommunallagen (1991:900) tillämpas på motsvarande sätt. Vad som där föreskrivs om förtroendevald skall gälla ledamot och ersättare i styrelsen och vad som föreskrivs om fullmäktige eller nämnd skall gälla styrelsen. Justering av styrelsens protokoll skall tillkännages på anslagstavlan hos varje kommun och landsting som är medlem i samordningsförbundet. Vidare skall i fråga om sammanträde för fastställande av budget bestämmelserna i 8 kap. 22 § kommunallagen gälla.

20 § Ansvar för tillsynen av att samordningsförbundet fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen (1990:782) skall åvila kommunstyrelsen i en kommun som är medlem av förbundet. Kommunstyrelsen skall därvid samråda med Riksarkivet. Om mer än en kommun ingår i förbundet, skall de berörda kommunerna komma överens om vilken av dem som skall svara för tillsynen.

Kommunfullmäktige i den ansvariga kommunen får, efter samråd med Riksarkivet, meddela föreskrifter om förbundets arkivvård. Vad som föreskrivs i 12 och 15 §§ arkivlagen om regeringen, den myndighet regeringen bestämmer och landstingsfullmäktige skall i stället avse kommunfullmäktige.

Ekonomisk förvaltning m.m.

21 § Bestämmelserna i 8 kap. 1-3 a §§, 4 § första och tredje styckena, 5, 10, 12 och 13 §§ kommunallagen (1991:900) skall tillämpas på motsvarande sätt i fråga om ekonomisk förvaltning i ett samordningsförbund. Vad som där föreskrivs om kommun eller landsting skall gälla för ett samordningsförbund och vad som föreskrivs för fullmäktige och styrelse skall gälla för förbundsstyrelsen.

Ett samordningsförbund får inte ingå borgen. Förbundet får inte heller sätta sig i skuld i annat fall än när det gäller sedvanliga krediter för verksamheten.

22 § Om ett samordningsförbund saknar tillgångar för att betala en skuld, skall en medlem skjuta till så stor del av bristen som svarar mot den andel som medlemmen skall bidra med enligt 5 §.

23 § Styrelsen skall fastställa samordningsförbundets budget senast den 30 november varje år. Styrelsen skall dessförinnan samråda med förbundsmedlemmarna om budgeten. För ett nybildat samordningsförbund fastställs budgeten av medlemmarna vid bildandet av förbundet.

Finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser i Västra Götalands län

24 § Styrelsen skall svara för samordningsförbundets räkenskaper och årligen inom tre månader från räkenskapsårets slut upprätta årsbokslut och årsredovisning. Lagen (1997:614) om kommunal redovisning skall gälla i tillämpliga delar.

25 § Ett samordningsförbunds räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning skall granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. För Försäkringskassan och länsarbetsnämnden skall en gemensam revisor utses. För revisorerna skall det finnas personliga ersättare. Revisorer och deras ersättare skall såvitt avser kommun och landsting utses av kommun- och landstingsfullmäktige. När kommun- och landstingsfullmäktige utser revisorer och ersättare skall 12 § första och andra styckena och 14 § denna lag samt 4 kap. 5 och

6 §§ kommunallagen (1991:900) tillämpas på motsvarande sätt. Riksrevisionen skall utse den revisor som för Försäkringkassans och länsarbetsnämndens räkning skall granska samordningsförbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning. Skäligt arvode till den revisor och den ersättare som utses av Riksrevisionen betalas av Försäkringskassan.

För granskning av ett nybildat förbund skall revisor och revisorsersättare utses senast när förbundet bildas och avse tiden från tidpunkten för utseendet till dess nästa mandatid för revisorer och revisorsersättare börjar. Lag (2004:793).

26 § Bestämmelserna i 9 kap. 4-17 §§ kommunallagen (1991:900) tillämpas på motsvarande sätt vid revision enligt denna lag. Bestämmelserna i 9 kap. 18 § kommunallagen tillämpas på motsvarande sätt vid revision enligt denna lag som utförs av revisorer utsedda av kommun- och landstingsfullmäktige.

Justering av revisorernas protokoll tillkännages på anslagstavlan hos varje kommun och landsting som är medlem i samordningsförbundet.

Revisionsberättelse skall lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsmarknadsstyrelsen.

Förbundsmedlemmarna skall var för sig pröva frågan om styrelsen skall beviljas ansvarsfrihet och om skadeståndstalan skall väckas. Lag (2004:793).

Utträde ur ett samordningsförbund

27 § En förbundsmedlem har rätt att efter uppsägning utträda ur ett samordningsförbund.

Uppsägningstiden skall vid utträde vara tre år, om inte kortare tid anges i förbundsordningen.

Överklagande av ett samordningsförbunds beslut

28 § Ett samordningsförbunds beslut får, med motsvarande tillämpning av bestämmelserna om laglighetsprövning i 10 kap. kommunallagen (1991:900) överklagas av den som är medlem i en kommun eller i ett landsting, som ingår i förbundet.

För aktuell förteckning över
samordningsförbund, kontaktpersoner,
nyheter med mera i Västra Götaland se:

www.samverkanvg.se

Ytterligare ex av Rekommendationer och Stöd
kan beställas av:

Adress & DistributionsCentrum

Adress: Regionens Hus, 542 87 MARIESTAD

Telefon: 0501-620 84 eller 0708-128112

E-post: adress.distributionscentrum@vgregion.se